

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG VÁRMEGYEI KATASZTRÓFAVÉDELMI IGAZGATÓSÁG
FEHÉRGYARMATI KATASZTRÓFAVÉDELMI KIRENDELTSÉG

Tárgy: Tájékoztató	
Ügyintéző: Bálint László Péter t. hadnagy	
Telefon: 06 44 362-005	
E-mail: laszlopeter.balint@katved.gov.hu	
Érkezett: 2023.09.18	
Küldésazonosító: 159/695-11/2023	
Létszám:	
Állomány:	
Állomány:	

Tisztelt Címzett!

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Fehérgyarmati Katasztrófavédelmi Kirendeltsége az illetékességi területéhez tartozó 89 település tekintetében a fűtési szezonnal kapcsolatos káresemények megelőzésére kiemelt figyelmet fordít.

A tűzvédelmi hatóság célkitűzése a „tűzmelegedés növelése, fűtési szezonnal kapcsolatos tüzesetek, káresemények számának csökkentése”.

A megelőzés sikerességének érdekében a Fehérgyarmati Katasztrófavédelmi Kirendeltség a mellékletben szereplő tájékoztatót kívánja közre adni, melyet legyenek szívesek helyileg a lakosság számára elérhetővé, megismerhetővé tenni. A káresemények csökkentése érdekében konzultációs lehetőséget is biztosítunk a Fehérgyarmati Katasztrófavédelmi Kirendeltség Hivatali helyiségében vagy telefonon a tájékoztatóban található elérhetőségeken.

Az ügyfélfogadás ideje: Hétfő-Csütörtök 7:30-16:00, Péntek 7:30-13:30

Kelt: Fehérgyarmat, *elektronikus bélyegző szerint*

Tisztelettel:

dr. Nóta József t. alezredes
kirendeltség-vezető

Melléklet: tájékoztató
Terjedelem: 1 oldal (a kiadmányozó pótlap nélkül)
Kapják: 1. Illetékességi terület Polgármesterei

Cím: 4900 Fehérgyarmat, Kiss Ernő utca 4.
Telefon: +36 (44) 510-130
E-mail: fehergyarmat.kir@katved.gov.hu
Hivatali kapu azonosító: 617532340

Salakot és hamut csak teljesen lehűtött állapotban, erre a célra szolgáló edénybe, a kijelölt salaktárolóba vagy a kijelölt egyéb helyre szabad kiönteni! Forró hamut tilos üríteni épületben vagy annak közvetlen közelében, illetve ott, ahol az tüzet okozhat.

A tűzveszélyes folyadékkal (olajjal) üzemelő fűtőkészülék közelében ne tároljunk fűtőanyagot. Fűtőanyagot csak kihűlt fűtőberendezésbe szabad tölteni! A tartalék folyékony tüzelőanyagot megfelelően lezárva és jól szellőztetett helyiségben kell tárolni, lehetőleg a házon kívül.

Rendszeresen (minden évben, lehetőleg a fűtési szezon megkezdése előtt) ellenőriztessük gázkészülékeink állapotát! A gázzal üzemelő tűzhelyet, propánbutángáz-palackos hőszugárzót ne használjon lakásfűtés céljára!

A fűtőberendezések, füstelvezetők okozta tüzek és balesetek, szén-monoxid-mérgeзések megelőzése érdekében az alábbiakra kell odafigyelnünk:

- A nyílt lánggal működő fűtőberendezések telepítését minden esetben szakemberrel végeztessük, valamint rendszeresen vizsgálattassuk felül a készülékeket és füstelvezetőket!
- A kátrány keletkezése csökkenthető és a kéménytűz megelőzhető, ha száraz fával tüzelünk, és folyamatosan biztosítjuk az égéshez szükséges levegő-utánpótlást.
- Tartsuk tisztán a fűtőberendezések és füstelvezetők környezetét, közelükből távolítsuk el a gyúlékony, éghető anyagokat!
- A fűtőberendezést csak a gyártó által meghatározott tüzelőanyaggal üzemeljük be, begyűjtáshoz ne használjunk tűz- és robbanásveszélyes folyadékot és ne égessünk műanyag hulladékot!
- Csak száraz fát, vagy erre alkalmas éghető anyagokat használjunk!
- Háztartási hulladékkal üzemeltetni a fűtőberendezéseket szigorúan TILOS!
- Fáradt olajjal üzemeltetni a fűtőberendezést szigorúan TILOS!
- Tüzelőberendezéseket nem szabad túlterhelni, egyszerre sok fát rátenni!
- Szellőztessen rendszeresen!
- Kiskorú személyre tüzelő-fűtő berendezés beindítása, üzemeltetése veszélyt jelenthet, ezért javasolt a fenti feladatok végzését nagykorú személyre bízni!

A készüléket csak rendeltetésének megfelelően használják, sütésre-főzésre készült berendezéssel fűteni tilos. Az égéstermék elvezető nélkül üzemelő készülékek használata során gyakran szellőztessenek. A készüléket mindig arra alkalmas eszközzel (elektromos gázgyújtó, hosszú szálú gyufa) gyűjtják be.

A tűzhelyek, a kályhák és ezek tartozékai megannyi tűzveszély forrása lehetnek, a füstelvezető csövek és kémények hibái füstmérgezéshez vezethetnek. A szén-, fa-, vagy vegyes tüzelésű kályhákat csak aprított fával, papírral, illetve a kereskedelemben kapható alággyújtóssal gyűjtjük be. Soha ne használjunk éghető folyadékot (pl. petróleum, gázolaj, benzin) a tűz élesztésére, mert súlyos robbanás és sérülés lehet a végeredmény.

Az olajkályháról külön is szólni kell! Begyűjtás előtt meg kell vizsgálni a kályha alatti olajfelfogó tálcát. Az összegyűlt, lecsepegő olajat, pihét ki kell takarítani, mert meggyulladhat. Begyűjtáshoz nem használható könnyen gyulladó folyadék (alkohol, benzin stb.)! Begyűjtás után az olajadagolást csak fokozatosan növeljük! Várjuk meg, míg a tűztér és a kémény jól átmelegedett! Csak akkor hagyjuk magára a kályhát, ha már egyenletes az olaj égése! Üzemelő kályha kiürülő tárolóját soha ne töltsük fel olajjal, mert az a forró kályhára

Az égéstermék visszaáramlásáról egyszerű módon meggyőződhetünk, ha a nyílt égésterű gázkészülék áramlásbiztosítójához (készülék felső síkjában lévő rács) a begyújtás után tükröt tartunk. Ha a tükrő bepárasodik visszaáramlás van.

A fűtésrendszerek szabálytalan beépítése, üzemeltetése, a lakáshasználók és környezetük számára lappangó veszélyforrás.

Mit tegyünk tűz esetén?

- Ha tüzet, füstöt észlelünk, azonnal értesítsük a tűzoltóságot a 112-es telefonszámon! Az eloltott tüzet is be kell jelenteni!
- Gondoskodjunk a lépcsőházi szellőzés indításáról a többi lakó biztonságos menekülésének érdekében.
- A lakásunkban keletkező tüzet próbáljuk meg eloltani!
- Amennyiben nem sikerül a tüzet eloltani, azonnal hagyjuk el a lakást! A bejárati ajtót csukjuk be magunk után, ezzel megakadályozhatjuk, vagy lassíthatjuk a tűz továbbterjedését (kulccsal bezárni nem szabad).
- Kiabálással riasszuk a többi lakót!
- A meneküléshez semmilyen esetben se használjunk normál kivitelű személyfelvonót! (biztonsági lift tűz esetén is használható)
- Hagyjuk el a házat!
- Amennyiben a lépcsőház sűrű füsttel telített, ne próbáljunk meg azon keresztül menekülni. Csukjuk be a bejárati ajtót. Tájékozódás (látás) hiányában két emelet magasból sem sikerülhet a menekülés! Várjuk a tűzoltókat, hogy a rendelkezésünkre álló információkkal segíthessük a gyors beavatkozást!

Bármilyen tűz észlelése során a legfontosabb a gyors helyzetfelmérés. A tűz másodpercek alatt rohamosan elterjedhet, így ha látunk esélyt a tűz megfékezésére és eloltására, akkor azt azonnal kezdjük meg. Ha nincs ilyenre lehetőség, akkor az első dolgunk a tűzoltók értesítése legyen, és csak utána kezdjük bele a tűz oltásába, illetve a kármentésbe.

A füstérzékelő életet menthet a lakásokban!

Nemcsak a tűz gyilkos tényező, hanem a keletkező füst és a különböző mérgező gázok is. A halálos kimenetelű szerencsétlenségek legtöbbször éjszaka következnek be, ugyanis tévhit az, hogy az ember álmából is felriad a tűz első jeleire. Ez sajnos ritkán van így. Az otthonunkban előforduló tüzesetek megelőzését szolgálják azok a füstérzékelők, amelyek a mennyezeten elhelyezve hangjelzéssel riasztanak.

Az otthoni riasztók optikai elven működő füstérzékelővel vannak ellátva. Ez azt jelenti, hogy a riasztó érzékeli tud egy esetleges tűzből származó füstöt a levegőben, ugyanakkor nem érzékeli se a meleget, se a gázt, vagy közvetlenül a tüzet. Ha a füstérzékelőt megfelelően szerelik fel és kellően karbantartják, akkor veszély esetén időben fog jelezni. Tűz esetén értékes másodperceket nyerhetünk vele, ez pedig elég lehet ahhoz, hogy el tudjuk hagyni a házat és hívni tudjuk a tűzoltókat.

Hova érdemes felszerelni:

Amennyiben a teljes lakás védelmét szeretnénk biztosítani, akkor minden helyiségbe, ahol fűtő-, sütő-, vagy főző-, illetve elektromos berendezés található, szereljünk érzékelőt. Amennyiben többszintes épületben lakunk, akkor minden szinten legalább egy berendezés

Égéstermék elvezetők ellenőrzésével, karbantartásával kapcsolatos tájékoztató

Felhívom a figyelmét, hogy a gázüzemű vízmelegítő, vagy a kazán, konvektor működése során elhasználja a helyiség levegőjét, ezért nagyon fontos a megfelelő szellőzéséről gondoskodni. Ha letakarjuk a szellőzőt, máris életveszélyes állapotot teremtünk, de a szén-monoxid-mérgezés több légmozgást előidéző épületgépészeti berendezés (páraelszívó) együttes használata miatt is kialakulhat!

Más épületgépészeti berendezések jelentősen ronthatják a tüzelőberendezések levegőellátását és az égéstermék elvezetését. A konyhai páraelszívók, a mellékhelyiségek szagelszívói, különböző tüzelőanyaggal üzemeltetett kéményes, nyílt égésterű tüzelőberendezések lakáson belüli együttes üzemeltetése, a központi porszívó, a szárítós mosógép, a mobil klíma egyidejű működése mind szerepet játszhat a csendes gyilkos keletkezésében.

Ha az épület minimális légáteresztő képességű nyílászárókkal van felszerelve, ezek a berendezések együtt működtetése is képes megfordítani a kéményekben az áramlás irányát, ami ideális a szén-monoxid-keletkezésének.

Egy lakásban tehát ezen épületgépészeti berendezéseket összességében kell kezelnünk, rendszerként kell rájuk tekintenünk, nem pedig mint egymástól független fűtő-, főző-, melegítő eszközökre. Az egyik akadályozhatja a másik levegő utánpótlását, együttes üzemeltetésük így halálos gázkoncentrációt is eredményezhet. Beszerzésük, felújításuk, az épület szellőzésére kiható átépítés során minden esetben konzultáljunk szakemberekkel!

A műszaki felülvizsgálat és ellenőrzés fontos feltétele a fűtési rendszer biztonságos működtetésének, hiszen időben kiderül, ha valamilyen karbantartási, vagy javítási munkára van szükség. Rendszeresen ellenőriztessük berendezéseinket szakemberrel és engedjük be otthonunkba a lakossági sormunkát végző kéményseprőt.

A szilárd tüzelésű berendezésekhez kapcsolódó égéstermék-elvezetők esetében ez évente, a gázüzemű és a zárt rendszerű tüzelőberendezésekhez kapcsolódó kémények vagy kéményrendszerek esetén két évente történik, a kémények teljes nyomvonalának műszaki felülvizsgálata négy évente esedékes. Az egy lakásos ingatlanok tulajdonosai az alkalmazott fűtési rendszerüktől függően évente vagy két évente kérhetik az ellenőrzés ismétlését.

A műszaki vizsgálat, sormunka és egyéb kéményseprő ipari tevékenység a **1818** ingyenesen hívható kormányzati vonalon, interneten: <http://kemenysepres.katasztrofavedelem.hu/ugyfelszolgalat> linken, E-mailben, levelét a kemenysepro.ugyfelszolgalat@katved.gov.hu címre küldve rendelhető meg.

A fentieket tudomásul véve kérem, hogy Ön és családja biztonsága érdekében mielőbb végeztesse el tüzelő-fűtő berendezésének felülvizsgálatát, javítását és karbantartását!

A kéményseprő-ipari tevékenységről szóló 2015. évi CCXI. törvény 5.§ (1) bekezdése szerinti esetekben az ingatlan használója köteles a kéményseprő-ipari szerv vagy kéményseprő-ipari szolgáltató törvényben meghatározott ellenőrzését, vizsgálatát lehetővé tenni. Ugyanezen paragrafushely (2) bekezdés a) pontja alapján további kötelezettség a kéményseprő-ipari szerv vagy a kéményseprő-ipari szolgáltató meghatározott feladatainak ellátását lehetővé tenni és az ehhez szükséges feltételeket biztosítani.

A szén-monoxid-mérgezés megelőzhető!

Az otthon tartózkodás önmagában is számos veszélyt rejthet magában. Ezek közül az egyik legveszélyesebb egy mérgező gáz jelenléte, ami leggyakrabban a fűtési időszakban, ám azon kívül is okozhat mérgezést, súlyosabb esetben pedig halált. Ez a gáz a köznyelvben „csendes gyilkosnak” is nevezett szén-monoxid.

Mi is az a szén-monoxid?

A szén-monoxid (vegyjele: CO) az emberi érzékszervek számára „láthatatlan”, hisz ez egy színtelen, szagtalan, íztelen, a levegőnél egy kicsivel könnyebb, mérgező gáz, amely tökéletlen égés során jön létre. Belélegezve gátolja a vér oxigénszállító képességét, mivel erősen kapcsolódik az oxigént szállító hemoglobinhoz. A szén-monoxidmérgezés nehezen észrevehető, hiszen annak tünetei: rosszullet, szédülés, fejfájás, hányinger és fáradtság könnyen összetéveszthetők egyéb betegségek tüneteivel. Magas szén-monoxid-koncentráció esetén ájulás, és néhány percen belül halál is beállhat.

A szén-monoxid-koncentráció

Mivel ez a gáz kis koncentrációban is rendkívül mérgező, egy speciális mértékegységben, ppm-ben (parts per million, milliomod részben) mérik a jelenlétét. Egy ppm-nyi gáz jelenléte annyit jelent, hogy egy köbméter levegőben egy köbcentiméter van belőle. Tekintsük át a csendes gyilkos különböző koncentrációinak az emberi szervezetre gyakorolt hatását.

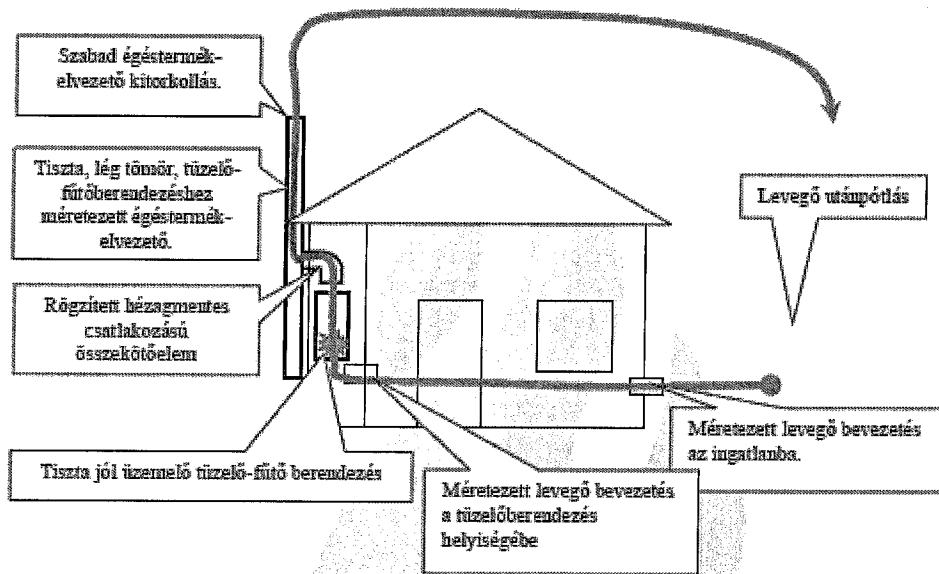
- **200 ppm** koncentrációjú szén-monoxid enyhe fejfájást, fáradtságot, szédülést, és kéthárom órán belül hányingert okoz.
- **400 ppm** töménységű szén-monoxid erős fejfájást okoz egy-két órán belül, három óra elteltével pedig életveszélyessé is válhat.
- **800 ppm** koncentráció ebből a gázból hányingert, émelygést, két órán belül eszméletvesztést, három órán belül pedig halált okoz.
- **1600 ppm** erős fejfájást, szédülést és hányinger okoz húsz percen belül, a halál egy órán belül áll be.
- **3200 ppm** jelenléte már öt-tíz percen belül erős fejfájást, hányingert és émelygést okoz, tizenöt-húsz percen belül pedig halált.
- **6400 ppm** koncentrációban már egy-két percen belül tapasztalhatóak e fenti tünetek, a halál beállta tíz-tizenöt percen belül várható.
- **12800 ppm** koncentráció néhány percen belül halált okoz.

Ez a gáz annyira mérgező tehát, hogy ha a lakásunk levegőjének 1,28 térfogatszázalékát eléri, három percen belül halált okoz.

Milyen gyakoriak Magyarországon a szén-monoxid-mérgezéses esetek?

Évente átlagosan 400 esetben riasztják a katasztrófavédelem tűzoltóságait szén-monoxidmérgezéssel összefüggő esethez.

A hőt termelő berendezések üzemeltetéséhez nélkülözhetetlen az égéshez szükséges oxigén. Egy köbméter földgáz tökéletes elégetéséhez például körülbelül tíz köbméter levegő szükséges. Azok a berendezések amelyek nyílt égésterűek, vagyis a szoba levegőjét használják az égéshez, szellőzőkön és az ajtók és ablakok légrésein keresztül juthatnak oxigénhez.

I. ábra „Kéményáramkör”

A fűtési költségek csökkentése miatt napjainkban igen népszerű a régi nyílászárók cseréje, és helyettük jól szigetelő ajtók, ablakok beszerelése. Az évszázadokon át használt fakeretes nyílászárók légrésein az égéshez szükséges levegő akadálytalanul áramolhatott be a lakótérbe. Az újonnan beszerelt, jól szigetelő nyílászárók légáteresztő képessége minimális, ezért jelentősen csökken az épületbe bejutó oxigén mennyisége. Ha más módon nem biztosított a levegő pótlása, akkor a tüzelőberendezés gyorsan elhasználja az égéshez a helyiség oxigénjét, és vákuum keletkezik. Így a levegő-utánpótlás hiánya miatt a kémény – bármennyire megfelelő műszaki állapotú – nem képes az égéstermék elvezetni, szellőzése megfordul. Egyre tökéletlenebb égés alakul ki, és a szén-monoxid halálos mennyiségben való megjelenése csak idő kérdése.

Szellőzőrácsok letakarása

Gyakori, hogy a szellőzőrácsokat takarékosági szempontok miatt letakarják, ami roppant veszélyes. Fogadjuk meg a régi tiltó táblák tanácsait: a szellőzőnyílások eltakarása tilos és életveszélyes!

A mérgező esetek körülbelül egynegyede a fürdőszobában következik be, hiszen e helyiségek alapterülete és légtere jellemzően kicsi. A vízmelegítő, vagy a kazán működése során elhasználja a helyiség levegőjét, ezért nagyon fontos a fürdőszoba megfelelő szellőzéséről gondoskodni. Ha letakarjuk a szellőzőt, máris életveszélyes állapotot teremtünk.

A fürdőszobai gázüzemű készülék működésére jelentősen kihat az, ha a használatával egy időben a konyhában, vagy a mellékhelyiségben elszívó működik. Ebben az esetben ugyanis

területen. A szabad levegőn helyezzük biztonságba a mérgezést szenvedett embereket, ájulás esetén pedig alkalmazzuk a stabil oldalfektetést. A lehető legrövidebb időn belül kérjük szakszerű segítséget, értesítsük a katasztrófavédelmet és a mentőket az ismert segélyhívó számokon. Amennyiben lehetőségünk van a tüzelő-fűtő berendezés biztonságos lekapcsolására, a szellőztetésre és a gázrendszer főcsapjának elzárására, ezeket is tegyük meg.

Ha valaki magán érzi a szén-monoxid-mérgezés tüneteit, azonnal menjen a szabad levegőre, és tárcsázza a 112-es segélyhívó számot.

Milyen tüzelőberendezést vásároljak?

Új tüzelőberendezések kiválasztása során célszerű a külső levegőt közvetlenül használó, a helyiségek légterétől függetlenül üzemeltethető, zárt égésterű berendezéseket előtérbe helyezni. Ilyenek és szakszerű égéstermék-elvezetők használata esetén gyakorlatilag kizárhatjuk a szén-monoxid megjelenését.

Hogyan tudhatom száz százalékos biztonságban az otthonon a szén-monoxiddal szemben?

Ha minden óvintézkedést megtettünk, tehát a berendezéseinket, épületgépészeti rendszerünket műszakilag megfelelő állapotban tudjuk, biztosított ezek levegő utánpótlása, tisztában vagyunk az együtt üzemeltetés veszélyeivel, valamint beengedtük a kéményseprőt a lakásba, akkor megfelelő biztonságban tudhatjuk magunkat, szeretteinket és háziállatainkat. Azonban, még ez sem zárja ki egy hirtelen meghibásodásból fakadó szén-monoxid-mérgezés veszélyét.

Ha növelni akarjuk a biztonságunkat, akkor érdemes szén-monoxid-érzékelőt vásárolni.

Milyen szén-monoxid-riasztót vásároljak?

Érzékelőt csak megbízható forrásból, műszaki cikkeket forgalmazó üzletben szabad vásárolni. Vásárlásnál keressék a magyar nyelvű használati utasítással rendelkező és megfelelő minőségű készülékeket. A néhány ezer forintos érzékelők megbízhatósága jellemzően nem megfelelő, ezek hamis biztonságérzetet keltenek bennünk.

A szén-monoxid-érzékelők tehát csak akkor tudják betölteni funkciójukat, ha megbízható típust szerzünk be, és azt a gyártó előírásainak megfelelő helyre és megfelelő módon telepítjük. Fontos tudni, hogy ezeknek érzékelőknek is van szavatossági idejük. Javasolt az eszközt két évente megfelelő tanúsítványokkal rendelkező laboratóriumban bevizsgáltatni. A szén-monoxid-érzékelők ellenőrzését soha ne végezzék el otthon. Egy kipufogóhoz tartott, vagy cigarettafüsttel lefűjt érzékelő jelez ugyan, ám olyan terhelést kap a „házi teszt” során, hogy az a további biztonságos működésre, életmentésre alkalmatlan. Az érzékelők élettartama (általában 5 év) lejáratá előtt le kell cserélni.

Szén-monoxid-érzékelők pozitív és negatív listája az alábbi linken keresztül érhető el:

<https://katasztrofavedelem.hu/33883/szen-monoxid-erzekelok>

A negatív listán szereplő termékek forgalmazását a hatóság megtiltotta a termékek nem megbízható működése miatt.

Hatóságunk felhívja a lakosság figyelmét arra, hogy semmilyen körülmények között ne vásároljanak a negatív listán szereplő termékek közül, illetve amennyiben korábban már ilyen érzékelővel rendelkeznek, akkor azokat cseréljék le a pozitív listán található termékek egyikére.

- **Körültekintően üzemeltesse tüzelőberendezéseit, mindig gondoskodjon megfelelő levegő-utánpótlásról!**
- **Használjon szén-monoxid-érzékelőt, válasszon megfelelő típust és tartsa be a gyártó előírásait!**
- **A <https://katasztrofavedelem.hu/33883/szen-monoxid-erzekelok> honlapon ellenőrizheti, hogy melyek a megfelelő minősítést kapott CO érzékelők.**